

UZASADNIENIE

wyroku łącznego

wydanego w sprawie o sygn. II K. 172/15

Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim

W. C. (1) został skazany prawomocnymi wyrokami sądów powszechnych:

I. Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim Zamiejscowego VII Wydziału w Pyrzycach z dnia 29 sierpnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt VII K. 285/13 za występki:

- 1) z art. 290. § 1. k.k. – popełniony w dniu 22 kwietnia 2013 r. – na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności,
- 2) z art. 278. § 1. k.k. – popełniony w bliżej nie ustalonej dacie, nie wcześniej niż przed dniem 2 kwietnia 2013 r. i nie później niż w dniu 22 kwietnia 2013 r. – na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

oraz karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat;

II. Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K. 171/14 za występki:

- 1) z art. 258. § 1. k.k. – popełniony w okresie od czerwca 2011 r. do lutego 2012 r. – na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- 2) z art. 286. § 1. k.k. w zb. z art. 297. § 1. k.k. w zw. z art. 11. § 2. k.k. w zw. z art. 91. § 1. k.k. – popełniony w okresie od czerwca 2011 r. do lutego 2012 r. – na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

oraz karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat;

III. Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim z dnia 18 maja 2015 r. w sprawie o sygn. akt II K. 1/15 za występki z art. 62. ust. 2. ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – popełniony w dniu 4 września 2014 r. – na karę roku pozbawienia wolności.

Dowód: karta karna k. 15,

odpisy wyroków:

Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim Zamiejscowego Wydziału Karnego z siedzibą w Pyrzycach w sprawie VII K. 285/13 k. 23-23 v. oraz w aktach tej sprawy,

Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie II K. 171/14 k. 6-12 oraz w aktach tej sprawy,

Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim w sprawie II K. 1/15 k. 19-21 oraz w aktach tej sprawy.

W. C. (1) urodził się (...) w S., jest bezdzietnym kawalerem, nie posiada wyuczonego zawodu. Przed osadzeniem utrzymywał się z prac dorywczych w P.. Opinia psychiatryczna wykazała u skazanego upośledzenie w stopniu lekkim, organiczne zaburzenia osobowości, stwierdzono także okazyjne używanie środków odurzających – marihuany. Podczas pobytu w Zakładzie Karnym w S. jego postawa oceniana jest jako poprawna. Został raz wyróżniony nagrodą regulaminową, nie był karany dyscyplinarnie. Nie deklaruje się jako uczestnik podkultury przestępczej, unika sytuacji konfliktowych, ma dobre relacje ze współosadzonymi, a w stosunku do przełożonych przyjmuje postawy regulaminowe. Nie pracuje z uwagi na brak zawodu, jednak jest zainteresowany wykonywaniem pracy. Karę pozbawienia wolności odbywa w zakładzie typu półotwartego, w systemie programowego oddziaływania. Ukończył udział w programie readaptacji społecznej z zakresu przeciwdziałania negatywnym skutkom działania długotrwałego

stresu. Przejawia krytyczny stosunek do popełnionych przez siebie czynów. Nie wywiązał się z obowiązku naprawienia szkody, orzeczonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie II K. 171/14.

Dowód: opinia o skazanym k. 29-29 v.

wyjaśnienia skazanego k. 35.

Sąd zważył, co następuje:

Niniejsze postępowanie zostało wszczęte z urzędu z uwagi na stwierdzenie podstaw do orzeczenia kary łącznej wobec skazanego W. C. w sprawach o sygn. II K. 1/15 i II K. 171/14. Po uzyskaniu karty karnej oraz wydanych wobec skazanego wyroków sąd dokonał analizy, której skutkiem było objęcie niniejszym postępowaniem również wyroku wydanego w sprawie o sygn. VII K. 285/13.

W pierwszej kolejności sąd chciałby wskazać, iż rozpoznając niniejszą sprawę należało wziąć pod uwagę, że w dniu 1 lipca 2015 r. weszła w życie ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 20 marca 2015 r.). Wyżej wskazana ustawa w art. 19. ust. 1 wprowadziła zasadę, zgodnie z którą przepisów rozdziału IX ustawy, o której mowa w art. 1 (czyli Kodeksu karnego), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. 1 lipca 2015 r.), chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Z uwagi na powyższą regulację sąd przeanalizował daty wyroków zapadłych wobec skazanego W. C., a ponieważ były one wydane kolejno: 29 sierpnia 2013 r., 15 stycznia 2015 r. i 18 maja 2015 r., zgodnie z brzemieniem przywołanego wyżej przepisu podstawą do orzeczenia kary łącznej w niniejszej sprawie były nadal przepisy Kodeksu karnego obowiązujące do dnia 30 czerwca 2015 r.

Zasadniczą przesłanką do orzeczenia tej kary łącznej, zgodnie z treścią art. 85. k.k., jest zaistnienie realnego zbiegu przestępstw, tj. popełnienie przez sprawcę dwóch lub więcej przestępstw zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z nich, oraz wymierzenie za nie kar tego samego rodzaju, albo innych podlegających łączeniu. Jak więc wynika z normy zawartej w tym przepisie połączeniu podlegają tzw. kary jednostkowe, a więc sankcje wymierzone za poszczególne przestępstwa w wyrokach wydanych w stosunku do skazanego. Z kolei w myśl art. 569. § 1. k.p.k., niezbędnym warunkiem wydania wyroku łącznego jest zaistnienie przesłanek do orzeczenia w stosunku do osoby prawomocnie skazanej wyrokami różnych sądów kary łącznej.

Analiza orzeczeń i kar jednostkowych, jakie zostały dotąd wymierzone skazanemu W. C., pozwoliła na stwierdzenie, iż sankcje orzeczone wobec niego tworzyły łącznie jeden zbieg realny, który mógł stanowić podstawę do orzeczenia kary łącznej i uzasadniał przeprowadzenie postępowania o wyrok łączny.

W tym miejscu należy także nadmienić, że – mimo fakultatywności tego stwierdzenia – sąd zdecydował się zamieścić w wyroku łącznym rozstrzygnięcie o utracie mocy części wyroków wydanych w sprawach VII K. 285/13 i II K. 171/14 – punktów, w których orzeczone zostały kary łączne. Sąd stanął na stanowisku, że znacząco ułatwi to zarówno możliwą interpretację tego nowego orzeczenia, jak też jego wykonanie przez zakłady karne.

Jako pierwszy wymagający analizy należało wskazać wyrok Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim Zamiejscowego VII Wydziału w Pyrzycach z dnia 29 sierpnia 2013 r. w sprawie VII K. 285/13. Wyrok ten jest chronologicznie pierwszym wyrokiem z wszystkich wydanych wobec skazanego C., mimo, iż nie dotyczył czynów, których skazany dopuścił się chronologicznie najwcześniej. Z tego względu też sąd nie rozważał już innej możliwości wymierzania kary łącznej, w oparciu o inną możliwość – ustalenia innej konfiguracji co do pierwszego nieprawomocnego wyroku skazującego – wskazaną w piśmie Sądu Okręgowego w Szczecinie V Wydziału Penitencjarnego i Nadzoru, które skutkowało wszczęciem postępowania w tej sprawie. Z tego względu sąd połączył jedynie kary jednostkowe opisane w punktach I i II części wstępnej wyroku, umarzając postępowanie karne co do możliwości orzeczenia wyroku łącznego i kary łącznej w wypadku kary opisanej w punkcie III – bowiem ze wspomnianych wyżej względów nie mogły stanowić zbiegu realnego z podlegającymi połączeniu sankcjami.

Wspomniany wyżej wyrok Sądu Rejonowego w Stargardzie Szczecińskim Zamiejscowego VII Wydziału w Pyrzycach jest pierwszym dla tego ciągu czynów zabronionych, gdyż przed tą datą skazany C. popełnił zarówno przestępstwa, za które został skazany tym wyrokiem (w dniu 22 kwietnia 2013 r. oraz w bliżej nieustalonej dacie, nie wcześniej niż przed dniem 2 kwietnia 2013 r. i nie później niż w dniu 22 kwietnia 2013 r.), jak też występki z art. 258. § 1. k.k. i art. 286. § 1. k.k. dokonane w okresie od czerwca 2011 r. do lutego 2012 r., za które W. C. został skazany przez Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie II K. 171/14. W tym wyroku Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim Zamiejscowym VII Wydziale w Pyrzycach wymierzył skazanemu kary jednostkowe 4 miesięcy pozbawienia wolności i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat.

Kolejnym orzeczeniem, które – jak wspomniano wyżej – należało uwzględnić w analizowanym zbiegu, był wyrok Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie II K. 171/14. Na mocy tego wyroku W. C. został skazany za dwa występki, za które orzeczono kary jednostkowe 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym kary te połączono i wymierzono karę łączną roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 4 lat.

Zgodnie z treścią art. 86. § 1. k.k. wysokość kary łącznej – mając na uwadze poszczególne kary jednostkowe - mogła zawierać się w okresie od roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności do 2 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności. Dlatego też Sąd, po dokonanej analizie zasad wymiaru kar łącznych oraz postawy skazanego stanął na stanowisku, iż adekwatną do tych przesłanek i okoliczności będzie kara łączna 2 lat pozbawienia wolności.

Podstawą do powyższego rozstrzygnięcia była ocena, które z trzech modelowych rozwiązań określających sposoby łączenia kar jednostkowych uznać za właściwy wobec skazanego W. C.: system kumulacji, polegający na arytmetycznym zsumowaniu wszystkich wymierzonych kar jednostkowych, a następnie wykonaniu jednej skumulowanej kary; absorpcji polegający na przyjęciu, iż kara łączna jest równa najsurowszej karze wymierzonej za pozostające w zbiegu realnym przestępstwa i pochłania kary łagodniejsze; bądź system modyfikowany tzw. asperacji, który zakłada orzekanie kary łącznej w granicach między sumą orzeczonych kar jednostkowych a najsurowszą z tych kar. Sąd zdecydował w wypadku skazanego C. na zastosowanie ostatniego z tych systemów. Z treści art. 86. k.k. wynika, że wymiar kary łącznej opiera się co do zasady na systemie modyfikowanym z możliwością zastosowania kumulacji albo absorpcji (por. Kodeks karny. Komentarz pod red. A. Grześkowiak, K. Wiak, wyd. 1, C.H. Beck 2012). Pogląd ten znalazł poparcie również w orzecznictwie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 15 maja 2008 r. w sprawie II Aka 98/08, KZS 2008, Nr 12, poz. 47, publ. w Legalis). Sąd stanął na stanowisku, iż skazany z uwagi na swoją karalność oraz ustaloną w toku tego procesu postawę życiową oraz zachowanie po popełnieniu poszczególnych przestępstw nie zasługuje na promocję w postaci zasady absorpcji, a zasada kumulacji przeczyłaby w tym wypadku ratio legis wyroku łącznego.

Orzekając więc wobec W. C. o karze łącznej należało przy kształtowaniu jej wymiaru przeanalizować związek podmiotowy i przedmiotowy pomiędzy zbiegającymi się przestępstwami (por. wyrok SA w Katowicach z 8 marca 2001r., II Aka. 59/01, Prok. i Pr. 2002/3/21). I tak wskazać należy, iż skazany dopuszczał się różnych przestępstw (kradzież, zabór w celu przywłaszczenia, posiadanie narkotyków, czy także udział w zorganizowanej grupie przestępczej). Takie zestawienie przemawiało za negatywną oceną jego osoby i także za koniecznością uwzględnienia jego demoralizacji poprzez wymierzenie mu kary łącznej o wymiarze znacznie przynoszącym najniższą możliwą jej wysokość. Za tego rodzaju rozstrzygnięciem przemawiał także fakt, iż w chwili popełnienia pierwszego czynu objętego niniejszym wyrokiem łącznym W. C. miał niespełna 20 lat, a mimo to nie wyciągnął żadnych pozytywnych wniosków z skutków swojej działalności przestępczej. Dodatkowo okres jego działalności przestępczej nie był krótki, gdyż rozciągał się na przestrzeni od połowy roku 2011 aż do września 2014 r., w tym w przeciągu 8 miesięcy działał w ramach zorganizowanej grupy przestępczej. Sąd nie pominął również rozmiaru jego przestępczej działalności – widzianego w zakresie wielkości szkód wyrządzonych na skutek postępowania skazanego objętego postępowaniem II K. 171/14, czy też ilości substancji psychoaktywnych, którymi dysponował (por. wyrok wydany w sprawie II K. 1/15). Popełnione czyny dowodzą, iż skazany C., korzystając z dobrodziejstw orzekanych wobec niego kar pozbawienia wolności z

warunkowym zawieszeniem jej wykonania, nie wykorzystał danych mu szans i nadal łamał porządek prawny. Tak długi czas przestępczej działalności W. C., zapoczątkowany w tak młodym wieku, nakazywał przyjęcie tezy, iż gdyby nie pozbawienie go wolności prawdopodobnie nadal kontynuowałby swoją działalność przestępczą. To również przemawiało za zasadnością orzeczenia surowej kary łącznej. Z drugiej strony sąd miał na względzie pozytywną ocenę wystawioną W. C. przez administrację zakładu karnego. Stanowiła ona podstawę do przyjęcia, iż skazany pozytywnie przechodzi proces resocjalizacji i nie jest konieczne jego długotrwałe izolowanie w zakładzie karnym dla finalnego osiągnięcia założonego celu wychowawczego, jak też trwałej zmiany jego dotychczasowej postawy życiowej. Postawa skazanego przyczyniła się do przyjęcia, iż skazany zasługiwał na orzeczenie niewysokiego zaostrenia najwyższej z wymierzonych kar jednostkowych. Sąd uznał, iż w obecnej sytuacji kara 2 lat pozbawienia wolności będzie najbardziej adekwatna.

Niemniej powyżej akcentowane okoliczności, obciążające skazanego, musiały także przekładać się na konieczność rozważania zasadności orzeczenia kary łącznej jako bezwzględnej kary pozbawienia wolności. Zgodnie z art. 89. § 1a. k.k. w razie skazania za zbiegające się kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem ich wykonania sąd może w wyroku łącznym orzec łączną karę pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia jej wykonania. Podkreślenia wymaga, że przepis ten zastrzega taką ewentualność jedynie dla sytuacji przewidzianych w art. 69. k.k., co oznacza, że wobec skazanego nie tylko muszą mieć miejsce przesłanki opisane w § 2. i § 1. in fine tego przepisu – postawa, właściwości i warunki osobiste sprawcy – a dotychczasowy tryb życia i zachowanie się po popełnieniu przestępstw muszą uzasadniać przekonanie, że nie popełni ponownie przestępstwa, ale także orzeczona kara łączna musi mieścić się w granicach wyznaczonych § 1., a więc nie może być wyższa niż 2 lata pozbawienia wolności. Biorąc pod uwagę wysokość kary łącznej orzeczonej przez sąd należało uznać, iż warunek wymagany na mocy § 1. omawianego przepisu został zachowany. Jednakże omawiana wyżej postawa skazanego, prowadzony przez niego styl życia i warunki osobiste – fakt popełnienia kolejnych przestępstw, już po dacie dokonania wcześniejszych i jakiegokolwiek refleksji w tym zakresie, a nawet mimo wydawanych wobec niego wcześniejszych wyroków (tu sąd zwraca uwagę na fakt, iż ostatnie przestępstwo W. C. popełnił już po skazaniu w sprawie o sygn. VII K. 285/13 oraz w trakcie trwania postępowania karnego zakończonego wyrokiem wydanym w sprawie o sygn. II K. 171/14) czy też brak kwalifikacji zawodowych i nie zdobycie ich do daty rozpoznania niniejszej sprawy przez sąd – nie pozwalały na przyjęcie, iż orzeczenie obecnie kary łącznej pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, skutkowałoby realizacją celów wychowawczych i zapobiegawczych wobec skazanego. Z tych względów, jak też wyżej już szczegółowo omówionych sąd stanął na stanowisku, iż skazany C. nie spełniał wymagań wskazanych w § 2. cyt. art. 69. k.k. i nie zasługiwał na orzeczenie wobec niego kary łącznej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. W tym miejscu sąd chciałby podkreślić, iż zmiana postawy skazanego rozpoczęła się dopiero w chwili jego osadzenia w zakładzie karnym, co dowodzi tezy, iż tylko bezwzględna kara pozbawienia wolności okazała się skutecznym remedium w wypadku W. C., gdyż tylko odbycie tego rodzaju kary stwarza na chwilę obecną widoki na przyszłą zamianę jego postawy życiowej. Stąd też sąd uznając, iż orzeczenie kary łącznej z warunkowym zawieszeniem jej wykonania jedynie petryfikowałoby w skazanym przekonanie o jego potencjalnej bezkarności uznał, iż na obecnym etapie konieczne jest wzmocnienie tego efektu i skutków wychowawczych kary, jaką W. C. odbywa, jak też będzie odpowiednią formą reakcji karnej na jego zachowanie po dacie wydania wyroku w pierwszej ze spraw karnych, jaka toczyła się wobec skazanego. Tu sąd wskazuje – podzielając zaprezentowane w tej mierze poglądy przez sądy powszechne, iż kara łączna to szczególna kara wymierzana niejako „na nowo” i jako taka stanowić musi syntetyczną całościową ocenę zachowań sprawcy, będąc właściwą, celową z punktu widzenia prewencyjnego reakcją na popełnione czyny i jako taka nie może i nie powinna być postrzegana jako instytucja mająca działać na korzyść skazanego, ale jako instytucja gwarantująca racjonalną politykę karania w stosunku do sprawcy wielości - pozostających w realnym zbiegu - przestępstw. Na marginesie należy także zauważyć, że co do zasady taki stan rzeczy może w wyroku łącznym nawet pogorszyć sytuację skazanego, w szczególności przy łączeniu wyroków zawierających już kary łączne, bądź kary orzeczone za ciąg przestępstw, bowiem sąd orzekający nową karę łączną nie tylko nie jest związany wymierzonymi w poszczególnych sprawach karami łącznymi, ale i granice nowej kary łącznej nie wyznaczają mu poprzednio orzeczone kary łączne, a wyłącznie granice te są wyznaczone wysokością kar jednostkowych orzeczonych za poszczególne przestępstwa przypisane skazanemu w wyrokach podlegających łączeniu.

Z uwagi na fakt, iż w wyrokach, w których orzeczono kary podlegające łączeniu w ramach kary łącznej, znalazły się także inne rozstrzygnięcia podlegające wykonaniu poza orzeczeniami o karze – sąd pozostawił je do odrębnego wykonania.

Z uwagi na orzeczenie ww. kary łącznej sąd zaliczył na jej poczet – stosownie do treści art. 577. k.p.k. – okres zatrzymania W. C., które miało miejsce od 30 marca 2012 r. od godz. 8:10 do 31 marca 2012 r. do sprawy Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim o sygnaturze II K. 171/14.

Biorąc pod uwagę fakt, iż skazany jest aktualnie pozbawiony wolności i nie jest zatrudniony w zakładzie karnym, co znacząco ogranicza jego możliwości zarobkowe, a jednocześnie zadaniem postępowania o wydanie wyroku łącznego jest stworzenie kar łącznych, które mogłyby – w razie połączenia tych postępowań w jedno – zapaść po przeprowadzeniu jednego procesu i skutkować jednorazowym obciążeniem skazanego kosztami takiego postępowania karnego, sąd na podstawie art. 624. § 1. k.p.k. zwolnił go od obowiązku ponoszenia wydatków postępowania. Z uwagi na umorzenie w pozostałej części postępowania sąd w tym zakresie wydatkami obciążył Skarb Państwa (art. 632. pkt 2) k.p.k.).